

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XXXII. Exeo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

num, si actor, qui manifestum defectum obiecerat, eo reiecto seu reuocato, alijs insistere permittatur.

NOTANDVM Vn. Mutare consilium quis non potest, in alterius detrimentum, vti etiam habetur in reg. 33. hoc lib.

Sed querit hic Gl. ver. poenitere: Quid si aduersarius, siue electus consentiat, vt ad defectum manifestum, quem actor obiecerat, ostendendum non teneatur, vtrum reuocatio à Iudice necessario admittenda sit. Responso est negatiua: Quia, vt controuersia cito expediatur, & ecclesie Prælati idoneus provideatur, expedit ante omnia examinari, vtrum defectus manifestus, qui obiectus fuerat, in electo reperiatur, necne. Ex quo satis colligitur, rationem, quæ in textu afferitur de præiudicio electi, non esse adæquata: quia eo etiam cessante, si videl. electus huius iuri & commodo renuntiet, constitutioni locus erit. Quia agitur hic etiam de iure publico, cui priuatis pactionibus renuntiare nequit.

CAPITVLVM XXXII.

Ex eo.

PARAPHRASIS.

Quidam ecclesie Cathedralis Canonicus, in pupillari ætate constitutus, vocatus non fuit vnà cum alijs Canonicis ad electionem Episcopi: Quæsitum fuit, vtrum de contemptu conqueri, & idcirco electionem se absente impugnare possit. Negando respondet Bonifac. VIII. Quia nec iura, nec ratio permittit, vt is, qui plenam rationis discretionem consecutus non est, ad præstandum in electione suffragium admittatur.

SUMMARIYM.

1. Iure antiquo etiam pupillus, modo infaniam excessisset, capax erat beneficii ecclesiastici: iure autem nouo Trident. nemo ante decimum quartum annum inchoatum.

2. In Religionibus ad spiritualia opera institutis nullus admitti debet ad electionem, nisi expressè, vel tacitè professus.

Neque laicus conuersus cum Clericis, nisi diuturna consuetudo aliud prescripserit.

NOTANDVM. Pupillus, id est, minor xiv. annis modò infantiâ excesserit, iure antiquo beneficium ecclesiasticum consequi, imò Canonicus, etiâ ecclesie Cathedralis, esse poterat: sed ad Capitulum talis nõ admittebatur, quòd rationis maturitatem consecutus non esset. Ita docet Gl. in c. si eo tempore, 9. de rescriptis, hoc lib. ver. ætatè. Postea verò Innocent. VIII. reg. 17. Cancellar. statuit, vt ad præbendam canonicalem in ecclesia Cathedrali nemo admittatur, nisi decimum quartum ætatis annum compleuerit, neque ad canonicatum ecclesie Collegiatæ, nisi saltem annum decimum exegerit. Idque ad eò, vt neque prouiso, aut mandatum de prouidendo personæ dictam ætatem non consecutæ à Sede Apostolicâ recipiendum sit, nisi expressa mentio fiat, non obstante minore ætate prouidendum esse.

Denique verò in Concilio Trident. sess. 23. c. 6. de reformat. generatim constitutum est, vt nullus, quamuis primâ tonsurâ initiatus, aut in minoribus ordinibus constitutus sit, beneficium ecclesiasticum ante decimum quartum ætatis annum obtinere possit. Id verò Cardinales eo loco declararunt accipiendum esse de anno decimo quarto cœpto. Vide quæ scripsi lib. 4. Theol. moral. tr. 2. c. 14. edit. 2.

S. In ecclesiis.

In ecclesiis regularibus, aut Monasterijs, qui religionem seu expressè, seu tacitè professi non sunt, cum professis ad electionem admitti non debent: sed neque laici conuersi vnà cum Religiosis clericis electioni interesse debent.

Pro intellectu huius s. aduerte, quòd aliquæ Religiones ad spiritualia opera institutæ sunt, quorum professi præcipui clerici esse debent: Aliquæ verò Religiones ad opera

H h

tem

temporalia in bonum ecclesie præstanda cōstituantur, vt militares, hospitales. De illis ait hīc Bonifac. quōd eorum laici conuersi, tametsi & ipsi veri Religiosi sint, si tria substantialia vota secundū Ordinis regulam edant, vt dixi lib. 1. tr. 5. p. 2. c. 5. n. 4. tamen ad electionem, & alios actus Capitulares vnā cum professis admittendi non sint. Excipe eum Innoc. in cap. 2. de Institut. Gl. hīc ver. electionibus, nisi in aliquo Monasterio per diurnam consuetudinem ius Capitulare præscripserit. Neq; enim huic præscriptioni obstat c. Massana, 56. extrā, hoc tit. vbi reprobat consuetudo hæc, si laici vnā cum clericis electionem faciant. Id enim intelligi debet de laicis secularibus, non de laicis Religiosis: nam in hos, tanquam personas ecclesiasticas, ius eligendi cadere potest.

De alijs verō Religiosis ait hīc Bonifacius, quōd laici electionem Prælati facere possint, dummodō seu expressē, seu tacitē Ordinem professi sint: Alij autem non professi repelluntur.

CAPITVLVM XXXIII.

Si postquam.

S V M M A R I V M.

1. Si contra electionem in Cathedrali, vel regulari ecclesia in scriptis ex causa probabili appelletur ad Papam, & Ordinarius pendente appellatione ad confirmationem procedat, ea inualida est, nisi appellans ab appellatione recesserit.
2. Appellatio facta ante sententiam definitiuam nō impedit processum in causa.
3. Electus appellans non tantū venire ad curiam Romanam debet, sed ibidem electionis negotium vsque ad finem proseguere. Ita decernit c. cupientes, supra eod.
4. In omni lege, etiam pœnuli, attendenda mens legislatoris, & non præcisē eius verba.
5. Idem c. cupientes, decernit, quando ap-

pellatur à confirmatione, vel alia p̄uisione.

6. Ob identitatem rationis extenditur etiam lex pœnalis, si casus specificus exempli loco adductus fuisse appareat, & dispositionem in alijs similibus locum habere.

SI contra electionem in ecclesia Cathedrali, vel regulari, cuius confirmatio ad Ordinarium pertinet, videl. Archiepiscopum, vel Episcopum, ad Sedem Apostolicam ex causa probabili (quæ si probetur, iusta reputari debet) in scriptis appelletur, & Ordinarius nihilominus procedat ad confirmationem, ea irrita est, præterquam si appellans ab appellatione recesserit.

Notat autem hīc Gl. ver. ad Sedem Apostolicam, post Ioan. Monachum, n. 1. esse id specialiter constitutum in casu isto electionis ad Cathedralē, vel regularem prælaturam, si ad Sedem Apostolicam extra, vel intra iudicium appelletur. Nam alioquin appellatio facta ante sententiam definitiuam non impedit, quōd minū validē in causa procedi possit, atque expectari, num Superior, ad quem appellatur, cognita veritate, acta rescindere velit, c. non solum, 7. §. illa, de appellat. hoc lib.

S. Si verō electus.

SI electus in ecclesia Cathedrali, vel Regulari, qui propter immediatam subiectionem, vel appellationem ad Sedem Apostolicam, eō se personaliter intra mentem conferre cogitur, iuxta constitut. Nicolai III. in c. cupientes, 6. hoc lib. & tit. Si inquam, is veniat quidem ad Curiam Romanam, electionis negotium prosecuturus, sed inde recedat, antequam causa finita sit, iure electionis per dictam Constitutionem cupienti, priuatus censeri debet. Quamuis enim ea, si verba præcisē spectentur, puniat tantum non venientem; tamen, si mens legislatoris, quæ ex fine cognoscenda est, attendatur, statim apparet, perinde esse, si quis veniat quidem, sed non maneat. Nam paria esse iudicantur.